

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну**

**РІШЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ У ДЕКОРАТИВНОМУ
МИСТЕЦТВІ /
EXPRESSION OF ARTISTIC IMAGE IN DECORATIVE ART**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр”

Виконала: студентка 16-421 групи
Спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
Освітньо-професійної (наукової)
програми Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Мазманян Роза Аркадіївна

Керівник доцент Постолова Н.В.
Рецензент професор Левченко М.Г.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОЇ ВИРАЗНОСТІ ТВОРУ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА	5
1.1. Історико-культурний огляд розвитку декоративно-прикладного мистецтва України.....	5
1.2. Символізм та художня образність у декоративно-прикладному мистецтві.....	12
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ У ТВОРІ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА	16
2.1. Формування концепції, задуму та ідеї твору декоративно-прикладного мистецтва , способи передачі художнього образу.....	16
2.2. Поетапний процес виконання творчої роботи декоративно- прикладного мистецтва.....	18
ВИСНОВКИ	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	24

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку нашої держави актуальною залишається проблема збереження та примноження культурної спадщини українського народу. Пам'ятками народної культури, носіями традицій попередніх поколінь є твори декоративно-прикладне мистецтво.

Декоративно-прикладне мистецтво – складне і багатогранне явище культури. Поняття це досить широке, воно охоплює багато видів народних промислів, такі як зодчество, музика, танці, фольклор, побутове мистецтво. Це мистецтво можна назвати і глибоким, тому що воно живе разом з народом, йдучи корінням в далеке минуле, і в той же час розвивається в наші дні.

Художній образ є смисловим і естетичним завданням твору. Він формується на основі уяви художника, може існувати безліч художніх образів на одну тему. У панно, однієї з найпоширеніших форм декоративного мистецтва, художній образ формується за допомогою таких прийомів: типізація, ідеалізація, символізація, фантазійність. На підставі вищесказаного, темою курсової роботи обрана **«Рішення художнього образу у декоративному панно»**.

Мета дослідження – проаналізувати та розкрити способи рішення творчих завдань у творі декоративно-прикладного мистецтва

Для досягнення мети встановлені наступні **завдання**:

- вивчити літературні джерела по темі;
- розглянути історико-культурні особливості розвитку декоративно-прикладного мистецтва України;
- дослідити особливості символізму та художньої образності у декоративно-прикладному мистецтві;
- проаналізувати та освітити процес формування концепції, задуму та ідеї твору декоративно-прикладного мистецтва , способи передачі художнього образу;

- визначити та простежити послідовність виконання декоративного панно;

Об'єктом дослідження є декоративно-прикладне мистецтво.

Предметом дослідження процес створення декоративного панно «Мати».

Методи дослідження: для розв'язання поставлених завдань, досягнення мети використані загальнонаукові методи теоретичного рівня (аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення науково-теоретичних та емпіричних даних), а також практичні методи реалізації проєкту.

Структура роботи. Пояснювальна записка до кваліфікаційного проєкту складається з вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОЇ ВИРАЗНОСТІ

ТВОРУ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

1.1. Історико-культурний огляд розвитку декоративно-прикладного мистецтва України

Декоративно-прикладне мистецтво на протязі довгого часу входило до ланки класичних мистецтв, що повноцінно відповідає його ролі у процесі художнього синтезу у рамках предметного світу. У свою чергу, до декоративно-прикладного мистецтва належить і традиційне народне, проте саме поняття «декоративно-прикладне мистецтво» є значно ширшим, оскільки не відрізняється настільки суровою канонічністю.

Так, поняття «прикладне мистецтво» повноцінно відповідає вимогам народних традицій. Його основними складовими виступають безпосередньо поєднання утилітарного призначення та естетичного аспекту водночас. Ергономічність предмету тісно перекликається зі способом її виготовлення, такими поняттями як майстерне виконання та красива форма, гідна обробка матеріалу, тощо.

У свою чергу, визначення «декоративне» підсвідомлює характерні риси речі, як художнього твору та тісно пов'язане з такими поняттями як стилізація, локальність кольору, площинність форми, або характеризує особливості просторового розміщення декоративного об'єкта, як елемента оформлення інтер'єру, тощо.

У академічній літературі з другої половини XIX століття утвердилася різна класифікація і типологія різновидів декоративно-прикладного мистецтва за функціональною структурою (утилітарні речі, вироби багатоцільового призначення, декоративні предмети), за способом виробництва (вироби масового виробництва, серійні речі, унікальні предмети), за об'ємно-просторовою структурою (площинні вироби, об'ємні

форми, об'ємно-просторові композиції), за функцією (меблі, посуд, одяг, іграшки), за матеріалом (метал, кераміка, текстиль, дерево), за технікою виконання (різьблення, розпис, вишивка, набійка, литво, чеканка). Така класифікація обумовлена важливою роллю матеріалу, конструктивно-технологічним початком у декоративно-прикладному мистецтві та його безпосереднім зв'язком з побутом людини.

Декоративно-прикладне мистецтво веде своє походження від найперших усвідомлених етапів розвитку людства та виступає невід'ємним супутником у процесі становлення мистецтва як такого. Так, для найбільш давніх творів декоративно-прикладного мистецтва характерна дивовижна змістовність зображуваних образів, влучне урахування особливостей та естетики матеріалу, ергономічність побудови та форми предметів, доречність декору співвідносно з їх призначенням та формою. Саме ці властивості є характерними і для народного мистецтва сьогодення.

Бажання прикрасити власне житло та речі повсякденного призначення було властиве людині ще з найдавніших часів. Так, при виготовленні речі побутового призначення, ремісник урахував не лише її користь, але і естетичний аспект, відображаючи навколишній світ у орнаментах та символах.

У процесі ускладнення та поглиблення соціального устрою розвиваються і ремесла, що згодом поділяються на три основні категорії за призначенням:

1. Домашнє ремесло — створення певних виробів з метою задовольнити персональні потреби та потреби господарства.
2. Замовне ремесло — виготовлення певних виробів за персональним замовленням із власної сировини, або сировини яку надає замовник.
3. Ринкове (або «кустарне») ремесло — виготовлення виробів для ринку або ярмарків, що продаються або власне ремісником, або через посередників.

Ринкове та замовне ремесло розвивалися паралельно, за мірою будівництва та розростання міст, появи ремісничо-торгівельних центрів, тощо[3].

Декоративно-прикладне мистецтво на території України розвивалося синхронно у двох напрямках — у якості домашнього та ринкового ремесла, що згодом призвело до появи організованих художніх промислів, а починаючи з XIV століття — ремісничих цехів. У період з XVI по XVII століття з'являються спеціалізовані майстерні, а у XVII — XVIII століттях формуються і перші українські мануфактури, що вже у XIX столітті перетворюються на фабрики. Саме перехід від мануфактурного до масового промислового виробництва, у значній мірі, негативно відзначається на народному промислі, приводячи його до занепаду [3].

У наш час, предмети декоративно-побутового мистецтва виготовляються як за давніми народними традиціями, так і у відповідності з тенденціями та модними напрямками сьогодення. Так, одними з найбільш популярних предметів на території України лишаються розписна кераміка, гутне скло, вишивка, лозоплетіння та писанкарство. Широко поширене на Україні і ручне ткацтво, що з'явилося на її територіях ще за дохристиянських часів. Одним з найвідоміших вітчизняних центрів народного ткацтва, килимарства та вишивки є село Решетилівка на Полтавщині. Тут створювали гладкі, безворсові вовняні килими з рослинним та геометричним орнаментом і ця традиція зберіглася по сьогоднішній день [1].

До сьогоднішнього дня в Україні залишається безліч культурно-ремісницьких осередків, що не зважаючи на плин часу, продовжують своє існування, зберігаючи самобутню та яскраву народну культуру. Коли говорять про українське декоративно-прикладне мистецтво, насамперед згадують роботи народних майстрів - майоліку Олошні, яскраві килими з рослинними орнаментами, іскристе гутне скло, матове дерево Гуцульщини. Українські художники дбайливо зберігають живу, спокійно-величну красу

століть, як відроджуючи та наслідуючи надбання минулого, так і синтезуючи народну культуру з сучасними тенденціями та технологіями.

Отже, декоративно-прикладне мистецтво історично займає чільне місце в культурі України, оскільки продовж довгого часу, до моменту поступового переходу до фабричного виробництва, саме художні промисли були основним напрямком діяльності українців. Давні гончарні традиції відроджуються та турботливо зберігаються народними майстрами і до сьогодні, як живий елемент історії та культури України, одна з найважливіших її традицій.

1.2. Символізм та художня образність у декоративно-прикладному мистецтві

У декоративно-прикладному мистецтві особливу роль відіграє символізм та образність. Символи - посередники між предметом та його змістом і, у свою чергу, кожен із них позначає певну річ крім себе та з її допомогою встановлює відповідність між поняттями і уявленнями, певним чином впливають на розумову та чуттєво-емоційну сферу людської психіки .

Образ — це віддрукowana у свідомості реальна річ або предмет, суб'єктивний феномен, що виникає у результаті предметно-практичної, сенсорно-перцептивної та розумової діяльності, що представляє собою цілісне інтегральне відображення дійсності, у якій одночасно представлені основні категорії (простір, рух, колір, форма, фактура тощо).

Розуміння художнього образу передбачає єдність двох рівнів сприйняття — об'єктивного та суб'єктивного, тобто того, що закладено у самому художньому творі, і тих тлумачень, уявлень, асоціацій, які народжуються у свідомості глядача у зв'язку з ним. Чим ширше коло таких суб'єктивних уявлень, тим багатшим і повнішим є сприйняття [15].

Прийнято вважати, що образ - це складова частина теми. Поняття «теми» ширше, ніж поняття образу. Об'єктивна тема природи може нести в собі образи печалі, радості або любові, але при одному образі може виникати кілька тем. Тема в творі більш широко розкривається через образи. Героїко-трагічна тема - через образ вершника, захисника; тема пейзажу - через образ природи, дерева, виноградну лозу; тема сім'ї - через образ батька, матері, дитини; музична тема - через зображення музичних інструментів, виконавців, співаків і танцюристів, тощо.

Українське декоративно-прикладне мистецтво є надзвичайно багатим на символи, що ведуть своє походження з глибини століть. Чимало автентичних декоративних елементів дійшли до сучасності ще з дохристиянських часів, як то верба, калина, дуб, гроні винограду, зображення різноманітних птахів — зозуль, соловеїв, ластівок, пав, тощо. Кожен елемент орнаменту має глибоке символічне значення, виконує функції оберегу, символізує певний об'єкт чи явище [11, с. 163].

Надзвичайно багатим на символіку є традиційний рушник, що має в українській культурі сакральне, релігійно-обрядове значення. Залежно від призначення рушника, на ньому зображалися різні символи. Так, на весільному рушнику найчастіше можна зустріти такі елементи, як червона калина — знак невмирущості українського роду; дуб — стійка та життєдайна сила чоловіка; виноградні лози — символ зародження нової сім'ї; мак — пам'ять пращурів та роду; лілея — символ жіночності та цнотливості; хміль — знак кохання та молодості; земля (зображувалася у вигляді ромбів) — плодючість та сила життя, тощо.

Так, чимало традиційних народних символів використовується і у сучасному мистецтві у якості окремих декоративних елементів. Нерідким є і використання народних мотивів у інтер'єрі — поєднання сучасних меблів та вишиваних простирадл, скатертин та килимів, декоративної мальованої кераміки, тощо.

Окрім символіки, важливу роль у створенні художнього образу у декоративно-прикладному мистецтві відіграє також і стилізація. Стилiзація - це декоративне узагальнення і видiлення характерних особливостей об'єктiв за допомогою ряду умовних прийомiв. Можна зробити бiльш простою, або навпаки, ускладнити форму, колiр, деталi об'єкта, а також вiдмовитися вiд передачi об'єму. Однак зробити форму простою зовсiм не означає збiднити її - це значить пiдкреслити виразнi сторони об'єкту, опустилвши малозначнi деталi [7, с.87].

В основу стилiзацiї можуть бути покладенi рiзнi принципи. Основний вiзуальної характеристикою зображуваного об'єкта може бути форма предмета, його обриси, силует, контур. Граничне спрощення, локалiзацiя форми i застосування певної стилiстики зображення i буде одним iз способiв стилiзацiї.

Для етнiчних, народних мотивiв властивою є стилiзацiя, у якiй основу складає декоративна форма зображуваного об'єкта, знайдена за допомогою виразного контуру або силуету, заповненого орнаментальними елементами. Ця форма може бути знайдена рiзними шляхами: по-перше, на основi природних властивостей предмета (забарвлення, фактура тощо); по-друге, на основi зображуваних властивостей: предметних (квiти, листя), геометричних (лiнii, квадрати) i комбiнацiї тих i iнших [8, с. 58].

Говорячи про орнаментальнiсть, не варто забувати про пластичнiсть форми й мотивiв, про красу i виразностi лiнii, якi змальовують цю форму. Узагальнюючи форму, не завжди потрiбно вiдмовлятися вiд дрiбних деталей, так як вони можуть надати силуету форми чималу декоративнiсть i виразнiсть. У процесi стилiзацiї велику роль вiдiграють такi засоби художньої виразностi, як лiнiя, пляма, колiр. У роботi над стилiзацiєю мотивiв особлива роль належить лiнiйному малюнку, так як лiнiя найбільш гостро передає всi нюанси пластичної форми, особливостi переходiв одних елементiв в iншi, ритмiчний рух цих елементiв. Однак деяка скупiсть лiнiйної мови може привести до сухостi i навiть схематизму.

Розглядаючи особливості стилізації форм, слід зазначити, що колір і колорит мотивів підлягають художньому перетворенню, а часом і кардинальному переосмисленню. Не завжди природний колір предмета може бути використаний в стилізованій композиції. Обраний мотив може бути вирішний в умовному кольорі, заздалегідь обраному колориті, в поєднанні родинних чи родинно-контрастних кольорів. Саме в цьому випадку він набуває умовність характерну для стилізації та максимально вдало підкреслює смислове наповнення та образність роботи [7, с.56].

Отже, українське декоративно-прикладне мистецтво є надзвичайно багатим на символи та образи. Кожен елемент декоративного розпису, орнаменту на килимі або рушнику — є важливою, наповненою сенсом деталлю, що відіграє значну роль у смисловому наповненні художнього об'єкту. Більшість автентичних українських символів збереглися і дотепер та у наш час активно використовуються у сучасному мистецтві — не тільки у предметах декоративно-прикладного мистецтва, але і у дизайні.

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ У ТВОРІ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

2.1. Формування концепції, задуму та ідеї твору декоративно-прикладного мистецтва, способи передачі художнього образу

Формування концепції та задуму є надзвичайно важливим підготовчим етапом у процесі опрацювання твору декоративно-прикладного мистецтва. Так, саме від рівню усвідомленості та вивіреності на етапі формування концепції та ідеї твору залежать усі наступні етапи роботи та, як результат, її завершений варіант. Адже саме на підготовчій стадії, під час фіксації та опрацювання ідеї у ескізах та начерках, художник формує первинний художній образ, який розвиває та підсилює на протязі усього періоду встановлення та узгодження ідеї. У свою чергу, можна сказати, що процес пошуку концептивного та ідейного рішення починається від встановлення безпосередньо тематики майбутнього твору — соціальна, релігійна, лірична, народна, тощо. Лише утвердившись у певній темі, автор починає саме опрацювання концепції та ідеї — яку думку буде передано твором, що стане об'єктом зображення, у якій техніці буде виконано роботу та якими художніми засобами підкреслено сенсове наповнення.

Таким чином, обираючи тематику твору та опрацьовуючи основні концептивні особливості, нами було обрано ідею, що турбувала людство на протязі багатьох століть. Ідею, що закладена у культуру усіх народів світу — материнства та любові матері до своєї дитини.

Ще з первісних часів, тематика материнства займає одне з найважливіших місць у загальнолюдському світогляді, адже саме завдяки матері людина вперше бачить світ, саме від неї залежить її життя у перші роки існування у новому, незвичному та незнайомому світі; саме мати здатна втішити та захистити, познайомити з оточуючим світом через колискові пісні та казки. Саме завдяки матері ми робимо свої перші у житті кроки, перш ніж

встати на самостійну дорогу та почати вже інше, власне існування. Проте, навіть для дорослої людини, мати назавжди лишається найріднішою та найдорожчою у житті людиною, без якої не існувало би нічого — і в першу чергу, самої людини.

Саме тому, народне мистецтво майже усіх народів світу пронизане пошаною до матері — Матері-Природи, Матері-Богині, Матері-жінки, як центру світобудови. Так, чимало народних мотивів засновано саме на алегоричній передачі цього образу у мистецтві, вічного як саме існування людства, починаючи ще з найдавніших часів, яскравими прикладами чому слугують пам'ятки палеоліту та неоліту, такі як «Віллендорфська Венера» або «Велика Богиня» Чатал-Хююка.

Так саме, безліч прикладів передачі материнського образу у народному мистецтві присутні і у старослов'янській культурі — зображення Богині-Матері Макоші присутні майже на усіх рушниках-оберегах всіх слов'янських народів, і у тому числі — українського.

У свою чергу з приходом християнства, на зміну образам язичницьких богинь материнства прийшла Матір Божа — як символ чистоти, непорочності, любові матері до дитини. Проте, незалежно від релігійних, соціальних та культурних змін у різних країнах світу, образ матері ніколи не зникав — він був і лишається одним з найважливіших та найсвятіших у людському житті, що значною мірою посприяло на обрану нами тему творчої роботи.

Так, у процесі опрацювання первинної ідеї твору, нами було обрано статичну асиметричну композицію з використанням силуету, як одного з основних художніх прийомів у творі — звернута у профіль фігура матері, що тримає на руках свою дитину, передається силуетно, з використанням орнаментальних розписів, що яскраво вирізняються на матовому теракотовому тлі самих фігур. Стилізована під характерний африканський народний мотив, композиція включає в себе орнаментальні елементи як у опрацюванні силуету жінки, так і у загальному фоні композиції, створюючи

враження автентичного декоративного мотиву. У свою чергу, статичність композиції доносить до глядача стан психологічного спокою та турботи, помірна та врівноважена кольорова гама з характерним декоративним акцентуванням на найважливіших, визначних елементах, покликана передати теплу та світлу загальну атмосферу твору.

На етапі пошуку композиційної будови твору, нами було опрацьовано декілька варіантів представленої композиції, починаючи від загальної фіксації первинної ідеї до детального опрацювання у лінійних, тонових та кольорових ескізах. У свою чергу, техніка виконання творчої роботи передбачає поєднання елементів розписної кераміки та текстильного колажу, що покликано яскраво підкреслити народність у представленому творі.

Отже, у процесі опрацювання твору декоративно-прикладного мистецтва, особливого значення набуває підготовчий етап концепційного та ідейного пошуку твору, що визначною мірою зазначається на усьому подальшому процесі виконання роботи. Саме у процесі опрацювання задуму від стану первинної ідеї і до формування стрункої концепції твору, поступово формується та розвивається художній образ, від якості та вдалості передачі якого залежить успішність сприйняття глядачем завершеної композиції.

2.2. Поетапний процес виконання творчої роботи декоративно-прикладного мистецтва

Для творчої роботи було обрано тему «Жінки-матері». Декоративне панно «Мати» було виконано у техніці аплікації з використанням керамічної маси. За основу було взято ДВП 80x120 см та пластини керамічної маси і кольоровий картон. Центром композиції є фігура жінки з немовлям, обрамлене орнаментальною стрічкою з використанням елементу меандрового візерунка. Кольорове рішення складається з двох тонально різних відношень: теракотового та синього. Зображення візерунку та фігур зроблені з керамічної маси на синьому картоні.

Процес виконання роботи склав 4 наступні етапи:

1. Реалізація концепції твору у ескізах;
2. Опрацювання картону;
3. Робота у матеріалі;
4. Оформлення завершеної роботи;

У процесі створення творчої роботи важливу роль відіграла стадія опрацювання ескізів, оскільки саме етап ескізування є відправною точкою усього процесу реалізації твору. Так, ескізування було розпочате від безпосередньої візуальної фіксації первинної ідеї та мало розвиток у більш детальному опрацюванні як загальної композиції, так і окремих її елементів. У опрацюванні ескізу декоративного панно «Мати» особливого значення набула окрема розробка орнаментальних елементів у декількох варіантах, що надало можливості обрати найбільш влучний варіант.

Не менш важливе місце зайняло і поглиблене ескізування на рівні опрацювання колірною ладу твору, що дозволило підібрати максимально доречний колорит, здатний влучно підкреслити як композиційне рішення твору, так і загальний емоційний стан роботи. По мірі опрацювання кольорових ескізів, було створено велику кількість варіантів різноманітного колірною рішення, що дозволило зупинити свій вибір на найбільш доречному з них.

Після затвердження лінійного та кольорового ескізів, наступним етапом створення творчої роботи стало опрацювання картону. На даному етапі роботи, у результаті максимального уточнення та чіткої деталізації основних елементів композиції, зображення було переведено на робочу поверхню.

Після завершення опрацювання картону, нами було здійснено перехід до безпосередньої роботи у матеріалі. Так, використовуючи елементи кераміки, задля утворення об'ємних форм композиції, попередньо нами було розроблено дублікат затвердженого картону та розрізано його на сегменти, що мали слугувати у якості лекала для подальшої роботи. Використовувану як матеріал для рельєфних об'єктів композиції синтетичну теракоту, було

розкатоно на пласти до 4-мелеметрової товщини, накладено паперові сегменти та вирізано деталі за їх контуром за допомогою канцелярського скальпелю. До моменту висихання, на вирізаних сегментах було утворено орнаментальні поглиблення.

Після повного висихання синтетичної теракоти, деякі з поглиблених ділянок було заповнено акриловою фарбою за схемою кольорового ескізу. ДВП, що слугувало у якості основи, було оформлено за допомогою синього картону, відповідного до ескізу, та зафіксовано за допомогою столярного клею. Після повного висихання, на картонному тлі було розміщено керамічні елементи та зафіксовано їх тим самим способом.

У декоративному панно «Мати» ми прагнули розкрити образ материнства. Для виконання роботи була використана техніка аплікації з використання керамічної маси та кольорового паперу. Контрастні кольори роботи підкреслюють декоративність панно. У художньому рішенні теми велике значення має стилізація зображення.

Отже, у процесі опрацювання твору декоративно-прикладного мистецтва, важливу роль відіграє структурованість та поетапність виконання роботи. Методичне та детальне опрацювання кожного з етапів роботи, дозволяє художнику у повній мірі продемонструвати як творчі, так і технічні здібності, що дозволяє зробити твір візуально та технічно якісним.

ВИСНОВКИ

1. У процесі роботи нами було вивчено літературні джерела за темою кваліфікаційного дослідження. Серед них роботи таких провідних спеціалістів з декоративного та декоративно-побутового мистецтва як Є. Антонович, Т. Кара-Васильєва, З. Чегусова та інші.
2. Розглянувши історико-культурні особливості розвитку декоративно-прикладного мистецтва України, доходимо висновків, що декоративно-прикладне мистецтво історично займає чільне місце в культурі України, оскільки продовж довгого часу, до моменту поступового переходу до фабричного виробництва, саме художні промисли були основним напрямком діяльності українців. Давні гончарні традиції відроджуються та турботливо зберігаються народними майстрами і до сьогодні, як живий елемент історії та культури України, одна з найважливіших її традицій.
3. Дослідивши особливості символізму та художньої образності у декоративно-прикладному мистецтві, встановлюємо, що українське декоративно-прикладне мистецтво є надзвичайно багатим на символи та образи. Кожен елемент декоративного розпису, орнаменту на килимі або рушнику — є важливою, наповненою сенсом деталлю, що відіграє значну роль у смисловому наповненні художнього об'єкту. Більшість автентичних українських символів збереглися і дотепер та у наш час активно використовуються у сучасному мистецтві — не тільки у предметах декоративно-прикладного мистецтва, але і у дизайні.
4. Проаналізувавши та освітивши процес формування концепції, задуму та ідеї твору декоративно-прикладного мистецтва, способи передачі художнього образу, доходимо висновку що у процесі опрацювання твору декоративно-прикладного мистецтва, особливого значення набуває підготовчий етап концепційного та

ідейного пошуку твору, що визначною мірою зазначається на усьому подальшому процесі виконання роботи. Саме у процесі опрацювання задуму від стану первинної ідеї і до формування стрункої концепції твору, поступово формується та розвивається художній образ, від якості та вдалості передачі якого залежить успішність сприйняття глядачем завершеної композиції.

5. У процесі опрацювання твору декоративно-прикладного мистецтва, важливу роль відіграє структурованість та поетапність виконання роботи. Методичне та детальне опрацювання кожного з етапів роботи, дозволяє художнику у повній мірі продемонструвати як творчі, так і технічні здібності, що дозволяє зробити твір візуально та технічно якісним. У декоративному панно «Мати» ми прагнули розкрити образ материнства. Для виконання роботи була використана техніка аплікації з використання керамічної маси та кольорового паперу. Контрастні кольори роботи підкреслюють декоративність панно. У художньому рішенні теми велике значення має стилізація зображення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Галамбош Г. В. Виховання патріотично зорієнтованого молодого покоління засобами українських народних промислів / Г. В. Галамбош. // Наукові записки: Педагогіка. – 2016. – №2. – С. 51 – 55.
2. Ерошкин Е. Ф. К вопросу о декоративности в произведениях изобразительного искусства / Е. Ф. Ерошкин. // Искусствоведение. – 2015. – №4. – С. 97 – 99.
3. Жоголь, Л. Е. Декоративное искусство в современном интерьере. Киев: Будівельник, 1986. С. 155.
4. Ильина О. В. Цветоведение и колористика / О. В. Ильина, К. Ю. Бондарева. – Санкт-Петербург: Санкт-Петербургский государственный технологический университет растительных полимеров, 2008. – 87-88с.
5. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття: У пошуках "Великого стилю" / Т. Кара-Васильєва, З. Чегусова. – Київ: Либідь, 2005. – 274 с.
6. Крутенко Н.Г. Розповіді про кераміку/ Н.Г. Крутенко. – Київ: Либідь, 2002. – 252 с.
7. Логвиненко Г.М. Декоративная композиция. - Москва: Владос, 2004. С. 185
8. Луцан Н. І. / Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну. / Н. І. Луцан. – Київ: Слово, 2010. – 170 с.
9. О композиции [Электронный ресурс] // www.artbelova.ru
10. Павленко А. / Значення композиції в образотворчому мистецтві та її роль у прочитанні художнього твору / А. Павленко, С. Пашукова, Н. Пшінка / Міжнародна науково-практична конференція. – 2018 р. – 98–101с. Електронний ресурс. – Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/10021/1/APSD2018_V1_P098-101.pdf
11. Печенюк Т. Кольорознавство/ Т. Печенюк . – Київ: Грані-Т, 2009. – 192с

12. Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник / С.В. Прищенко. 3-тє вид., вип. і доповн. – Київ: Кондор, 2018. – С. 436., 32 іл
13. Плазовська Л. Декоративне мистецтво/ Л. Плазовська. – Київ: Кондор, 2018. – 308с.
14. Телепнева, И. В. Произведения декоративно-прикладного искусства и предметная среда // Архитектура и рынок (проблемы профессии и архитектурно-художественного образования) : тез. докл. междунар. науч. конф. Екатеринбург : Архитектон, 1996. С. 155.
15. Українська кераміка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://etnoxata.com.ua/statti/traditsiji/ukrajinska-keramika-molochena-polivana-chornodimlena/>.
16. Ханко В. Декоративно-ужиткове мистецтво, графіка, малярство/ В. Ханко, О. Ханко. – Львів: Видавець О. Ханко, 2007. – 80с.